

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Tomáše Foltase a Jana Kratochvíla v právní věci žalobce: **M. H.**, proti žalovanému: **Nejvyšší státní zastupitelství**, se sídlem Jezuitská 585/4, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 11. 2024, čj. 1 SIN 311/2024-6, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 2. 2025, čj. 3 A 8/2025-18,

t a k t o :

Kasační stížnost **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Vrchní státní zastupitelství v Praze rozhodnutím z 25. 9. 2024, čj. SIN 50/2024-15, odmítlo žádost žalobce o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále „zákon č. 106/1999 Sb.“). Žalobce požadoval informace k přípisu vrchního státního zastupitelství z 11. 9. 2024, čj. 1 VZN 1503/2022, konkrétně žádal poskytnutí pověření uděleného státní zástupkyni k vyřízení podání žalobce doručeného vrchnímu státnímu zastupitelství dne 29. 8. 2024. Žalovaný rozhodnutím uvedeným v záhlaví rozhodnutí vrchního státního zastupitelství potvrdil.

[2] Žalobce se proti rozhodnutí žalovaného bránil žalobou podanou u Městského soudu v Praze. Zároveň požádal o osvobození od soudních poplatků. Tuto žádost městský soud zamítl usnesením uvedeným v záhlaví, a vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku ve výši 3 000 Kč. Podmínku nemajetnosti považuje městský soud, na základě prohlášení žalobce o osobních, majetkových a výdělkových poměrech a informací mu známých z úřední činnosti, za splněnou.

[3] Naopak při posuzování, zda žalobce vede soudní spory pro něj významné, které se přímo dotýkají jeho práv a povinností, došel městský soud k závěru, že žalobcem vedený spor nemá vztah k podstatným okolnostem žalobcovy životní sféry. K osobě žalobce vede městský soud 60 žalob o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb. Z žaloby ani žádosti o osvobození od soudních poplatků nevyplývá, že se požadované informace týkají žalobcova majetku, životních podmínek ani podobných záležitostí. Jedná se naopak o spor vyvolaný jeho enormním zájmem o veřejné záležitosti. Soudní poplatky plní mimo jiné funkci regulační v tom, že mají omezit podávání neuvážených návrhů (rozsudek NSS z 14. 11. 2012, čj. 6 Ans 14/2012-11). Nejvyšší správní soud soustavně judikuje, že je potřeba pečlivě zvažovat charakter vedených sporů, protože osoby s nedostatkem finančních prostředků nemají institut osvobození od soudních poplatků zneužívat k vedení sporů dle vlastní libosti (rozsudek NSS z 26. 10. 2011, čj. 7 As 101/2011-66). Nejvyšší správní soud opakovaně rozhodoval o podobných litigiozních žalobcích ve věcech jejich žádostí o osvobození od soudních poplatků u žalob, které se vztahovaly k žádosti podle zákona č. 106/1999 Sb., a uvedl, že u sporů vycházejících z abnormálně zvýšeného zájmu o fungování veřejných institucí je namístě, aby náklady v podobě soudních poplatků nesly osoby, jež je vedou. Předmětná žaloba se přitom od předchozích žalob žalobce nijak neodlišuje.

[4] Městský soud osvobození od soudních poplatků žalobci v plném rozsahu proto odepřel. Žalobci nic nebrání vést podobné spory, ovšem ať tak činí na vlastní náklady. Z tohoto důvodu městský soud nemohl uvážit ani částečné osvobození.

II. Obsah kasační stížnosti

[5] Proti usnesení městského soudu podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost.

[6] Podle stěžovatele je napadené usnesení překvapivé, protože neměl dříve možnost doložit, že se jím požadované informace nepřímo dotýkají jeho životní sféry. Argument městského soudu, že požadované informace nesouvisí s podstatnými okolnostmi životní sféry stěžovatele, nemá oporu ve správním spisu. Z žaloby pouze plyne, že se stěžovatel žádostí podle zákona č. 106/1999 Sb. snaží získat důkaz o neexistenci pověření, který hodlá využít při podání kárného podnětu. Stěžovatel sice neuvedl, v jakém sporu tak hodlá učinit, zjistit uvedené však bylo úkolem městského soudu. Tyto skutečnosti mohl městský soud zjistit z žalobou napadených rozhodnutí, která si ovšem nevyžádal. Ke kasační stížnosti stěžovatel dokládá písemnosti, ze kterých vyplývá, že se požadované informace týkají nepřímo jeho majetku a svobody projevu (souvisí s jeho pořádkovou věcí), a hodlá je využít k podání návrhu na vnitřní dohled a kárnou výtku týkající se státní zástupkyně. Nelze ani vyloučit, že by mohly být podkladem pro trestní řízení se soudcem a náhradu škody vůči žalobci. Zda mají požadované informace vztah k podstatným okolnostem životní sféry stěžovatele, není aktuálně otázkou pro Nejvyšší správní soud, protože se jí městský soud doposud nezabýval. Bude tedy úkolem pro městský soud v dalším řízení (rozsudek NSS z 24. 7. 2019, čj. 4 As 136/2019-35).

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

pokračování

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Stěžovatele v nynějším řízení o kasační stížnosti netíží poplatková povinnost, ani povinnost být zastoupen advokátem, jelikož podává kasační stížnost proti procesnímu usnesení městského soudu, kterým se nekončí řízení o žalobě (usnesení rozšířeného senátu NSS z 9. 6. 2015, čj. 1 As 196/2014-19, č. 3271/2015 Sb. NSS).

[9] Napadené usnesení je založeno na ustálené judikatuře týkající se tzv. litigiózních účastníků řízení. V rozsudku z 26. 10. 2011, čj. 7 As 101/2011-66, Nejvyšší správní soud vyslovil, že *„i když účastník je nemajetný, takže by zásadně bylo namístě přiznat mu osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.), může mu soud výjimečně toto dobrodíní odeprít, a to zejména pro povahu sporu či sporů, které účastník vede. O výše uvedený případ se může jednat, vede-li účastník s různými veřejnými institucemi množství sporů týkajících se poskytování informací podle inf. zák., které často pokračují jako spory soudní, a přitom nejde o spory mající vztah k podstatným okolnostem účastníkovy životní sféry (netýkají se, a to ani nepřímě, účastníkovu majetku, životních podmínek či jiných podobných záležitostí, nýbrž jde o spory vyvolané účastníkovým zájmem o veřejné záležitosti a fungování veřejných institucí“*. Zmíněné „množství sporů“ se podle ustálené judikatury týká desítek či stovek podání pocházejících od takových účastníků řízení.

[10] K argumentaci městského soudu týkající se množství sporů jemu známých z úřední činnosti stěžovatel v kasační stížnosti uvedl pouze to, že odmítá neexistenci úvahy městského soudu k uváděným 60 žalobám stěžovatele. Dodal, že na každý z těchto případů konkrétně reaguje. To ale nečiní. Jeho argumentace tak zůstává pouze obecná a nijak nezpochybnující závěr městského soudu. Touto otázkou se proto Nejvyšší správní soud blíže nezabýval.

[11] Krajské (městské) soudy musí podle judikatury dále vycházet nejen z počtu sporů, ale hlavně z jejich povahy (rozsudek NSS z 20. 1. 2022, čj. 9 As 225/2021-19, bod 20 až 22).

[12] Městský soud se povaze sporu, který stěžovatel vede (bod [1] tohoto rozsudku), věnoval. Tento spor podle městského soudu nemá vztah k podstatným okolnostem stěžovatelovy životní sféry. Povahu sporu městský soud posoudil na základě žaloby a napadeného rozhodnutí, které je součástí spisu. Nedůvodná je proto jak námitka, podle které městský soud nevypořádal povahu sporu, tak i námitka poukazující na to, že si městský soud za účelem posouzení této otázky, nevyžádal napadené rozhodnutí. Rozhodnutí městského soudu pro stěžovatele nemohlo být ani překvapivé, neboť městský soud postupoval v souladu s uvedenou ustálenou judikaturou a vychází z podkladů založených ve spisu.

[13] Protože se městský soud povahou sporu zabýval, nic nebrání Nejvyššímu správnímu soudu, aby na základě kasačních námitek přezkoumal jeho závěry. Odkaz stěžovatele na rozsudek NSS čj. 4 As 136/2019-35, který stěžovatel uvádí na podporu svého tvrzení, že se danou otázkou Nejvyšší správní soud nyní zabývat nemůže, není přílehlavý. Z tohoto rozsudku neplyne, že by se danou otázkou Nejvyšší správní soud v tomto řízení nemohl zabývat. Naopak, i v tomto rozsudku se Nejvyšší správní soud povahou sporu zabýval, pouze se se závěry městského soudu neztotožnil.

[14] Z důvodů, kterými stěžovatel v kasační stížnosti objasňuje důležitost požadovaných informací, vyplývá, že stěžovatel chce získat důkaz o neexistenci pověření státní zástupkyně, která vyřizovala jeho věc, a to proto, aby mohl iniciovat vnitřní dohled a udělení kárné výtky státní zástupkyni. To však není nic, co by se bezprostředně dotýkalo jeho majetku či osobní sféry. Naopak to svědčí obecnému zájmu stěžovatele o fungování veřejných záležitostí. Nelze ani mít za to, že by požadované informace mohly vést k trestnímu stíhání soudce a náhradě škody stěžovateli. Nejvyšší správní soud tudíž závěr městského soudu o povaze informace, které se týká projednávaný spor, nepovažuje za chybný.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Z výše uvedeného vyplývá, že napadené usnesení městského soudu není nezákonné z důvodů namítaných v kasační stížnosti. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[16] O náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti rozhodne městský soud v rozhodnutí o žalobě, a to podle pravidel o náhradě nákladů řízení o žalobě samotné. Řízení o kasační stížnosti proti usnesení, kterým bylo rozhodnuto o žádosti o osvobození od soudních poplatků, je totiž vnořeno do řízení o žalobě (analogicky rozsudek rozšířeného senátu NSS z 29. 11. 2023, čj. 5 As 84/2022-30, č. 4554/2024 Sb. NSS, EKO Logistics, bod 50, usnesení rozšířeného senátu NSS z 9. 6. 2015, čj. 1 As 196/2014-19, č. 3271/2015 Sb., body 26 a násl.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 9. dubna 2025

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu